

Tändsticksfabriken

Det finns endast tre tändsticksmuseer i världen. Ett av dessa ligger i Jönköping. Det ligger vid Vätterns södra strand i en vacker träbyggnad från 1848. Här får man se hur tändstickor tillverkades och följa kvinnorna och barnen som arbetade här och som till följd av fosforförgiftning dog i plågor.



I Jönköping började man tillverka tändstickor redan vid år 1840, Jönköping märkte ganska snabbt att det var ett bra sätt att tjäna in pengar. För att man skulle få en så stor förtjänst som möjligt så anlätade man barn istället för vuxna. Man anlätade barn för att de inte tog lika mycket i lön som vuxna vilken drog upp förtjänsten ännu mer. Folk såg inte något dåligt heller med att barnen jobbade för att fattiga familjer behöver alla pengar de kunde få. Barnen jobbade 10 timmar om dagen, sex dagar i veckan, och de hade ingen skolgång.

Tändsticksaskarna kunde barn och kvinnor göra i hemmet vilket kunde vara något man gjorde efter man kom hem eller när de hade det ledigt, tändstickorna paketeras i askarna i fabriken. De arbetade både hemma och i fabriken. Den första tändstickan var doppad i fosfor. När de kvinnor och barnen var böjda över och jobbade runt omkring fosfor, drabbades de av fosfornekros. Denna sjukdom började ofta med tandvärk som ledde till att tänderna ramlar ut och käkbenen lossnade vilken ofta ledde till att de dog. De som överlevde fick permanenta skador.



Detta är ett exempel på hur en av maskinerna såg ut.

Med tiden så mekaniserades produktionen alltmer. 1844 uppfann Gustaf Erik Pasch säkerhetständsticken (som inte antänds utan förvarning). Efter säkerhetständsticken uppfanns så började Sverige erövra världen i tändsticksproduktion.



Detta är ett exempel på hur det såg ut i hemmen efter barnen hade jobbat.

Att besöka tändsticksmuseet

Jag rekommenderar att besöka tändsticksmuseet i Jönköping för då får du få veta mycket om hur det var att bo och leva på den tiden. Du får även se hur dåliga arbetsmiljöer de hade. Tändsticksmuseet ligger i tändsticksområdet. En gång i tiden rymde byggnaderna fabriker, verkstäder, laboratorium och kontor. Idag hittar man istället butiker och restauranger i området.

Av: Viktor Lindomborg